

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

**Academic Leadership of Educational Institution Administrators in
Mueangpathumthani District under the Pathumthani Primary
Education Service Office Area 1**

วรวุฒิ จิรสุจริตธรรม,

ฉลอง ทับศรี และ สมโภชน์ อเนกสุข

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Worawut Chirasurittham

Chalong Thapsri and Somphot Aneksuk

Pathumthani University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: mongkon.j@ptu.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประชากรคือ ครูในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 600 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า 2.1) ครูที่มีเพศและวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 2.2) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนและด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ: 12 ตุลาคม 2564; วันแก้ไขบทความ 8 พฤศจิกายน 2564; วันตอบรับบทความ: 10 พฤศจิกายน 2564

Received: October 12, 2021; Revised: November 8, 2021; Accepted: November 10, 2021

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา; สถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี

Abstracts

This research had the objectives: 1) to study academic leadership of educational institute administrators and 2) to compare academic leadership of school administrators in Mueangpathumthani District under Pathumthani Primary Education Service Office Area 1, the population is teachers in Mueangpathumthani District 600 peoples under Pathumthani Primary Educational Service Office Area 1 were randomly sampled by using Krejcie and Morgan's ready-made grid method. A sample group of 234 peoples was obtained. The instrument used for data collection was a 5-level estimation scale with a consistency index ranging from 0.80-1.00 with a confidence value of 0.95. The statistics used in the data analysis were: Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, Value Test at One-Way ANOVA and Double Mean Test by Scheffe Method.

The results of the research revealed that 1) Academic Leadership of Educational Institution Administrators in Mueangpathumthani District 2) The results of the comparison of academic leadership found that 2.1) Teachers with different genders and educational backgrounds had different opinions on leadership. Academic Affairs of Educational Institution Administrators in Mueangpathumthani District Overall and each aspect was not different and 2.2) teachers with different working experience had different opinions on academic leadership of school administrators in Muangpathumthani district overall different when considering each aspect, it was found that the aspect of caring for teachers and students and the aspect of providing incentives for teachers was not significantly different at the .05 level.

Keywords: Academic Leadership; School Administrators; Educational institutions in Mueangpathumthani District

บทนำ

โรงเรียนมีภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานให้นักเรียนมีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติ การที่จะทำให้อาจารย์ครูมีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่างๆ ในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จะเห็นว่าคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จและการที่จะทำให้สถานศึกษาที่มีความเข้มแข็ง ในการบริหารและจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานและมีคุณภาพพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องดำเนินงานตามภารกิจให้บรรลุเป้าหมายซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถและจะต้องเป็นผู้ที่พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553 : 10)

ปัจจุบันขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ประกอบไปด้วย การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัด การประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 13) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีความสำคัญในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำทางวิชาการ เพื่อให้ภารกิจของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ทั้งนี้อาจต้องมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและยุทธศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่งคือความเป็นผู้นำทางวิชาการกล่าวคือเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีหลักบริหารการศึกษา ปรัชญาของการใช้หลักสูตรต่างๆ ที่ใช้ในโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอนแบบต่างๆ สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการสอน เป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญรวมทั้งการนิเทศกำกับติดตามให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (อดิสร เนาวนนท์, 2550 : 63)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) เป็นพฤติกรรม ลักษณะการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย พันธกิจ การบริหารหลักสูตรและการสอน การพัฒนาครู การส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้การนิเทศการศึกษา ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งที่จะทำให้เกิดความร่วมมือของครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน รูปแบบภาวะผู้นำส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับผู้บริหารโรงเรียนที่เอาใจใส่กับงานการเรียนการสอนของโรงเรียนเป็นหลัก หากจะพัฒนาโรงเรียนจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (กัญญ์วรา เครื่องพาที, 2556 : 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน (นริศ สวัสดิ์, 2550 : 81) โดยภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (สุภัทรา วีระวุฒิ, 2554 : 81) ดังนั้นภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและมีประสิทธิผล

โดยยึดหลักการแนวความคิดการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร
ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วม ส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้
ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้
จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานโดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น รวมทั้งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 28)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานีสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 600 คนจาก 25 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 234 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่ม
ตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970 : 608 - 610) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified
Random Sampling) ใช้โรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามภาวะ
ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองปทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิ
การศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประกอบด้วย 11 ด้าน คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 9) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy, 1985 : 211- 224) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) 3) สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการของตัวแปรในการวิจัย 4) นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป ถือได้ว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 5) นำเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try – Out) กับครูจำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2) นำหนังสือเสนอต่อผู้บริหารในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากครูในการตอบแบบสอบถาม 3) นำแบบสอบถามไปพบกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 234 คน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

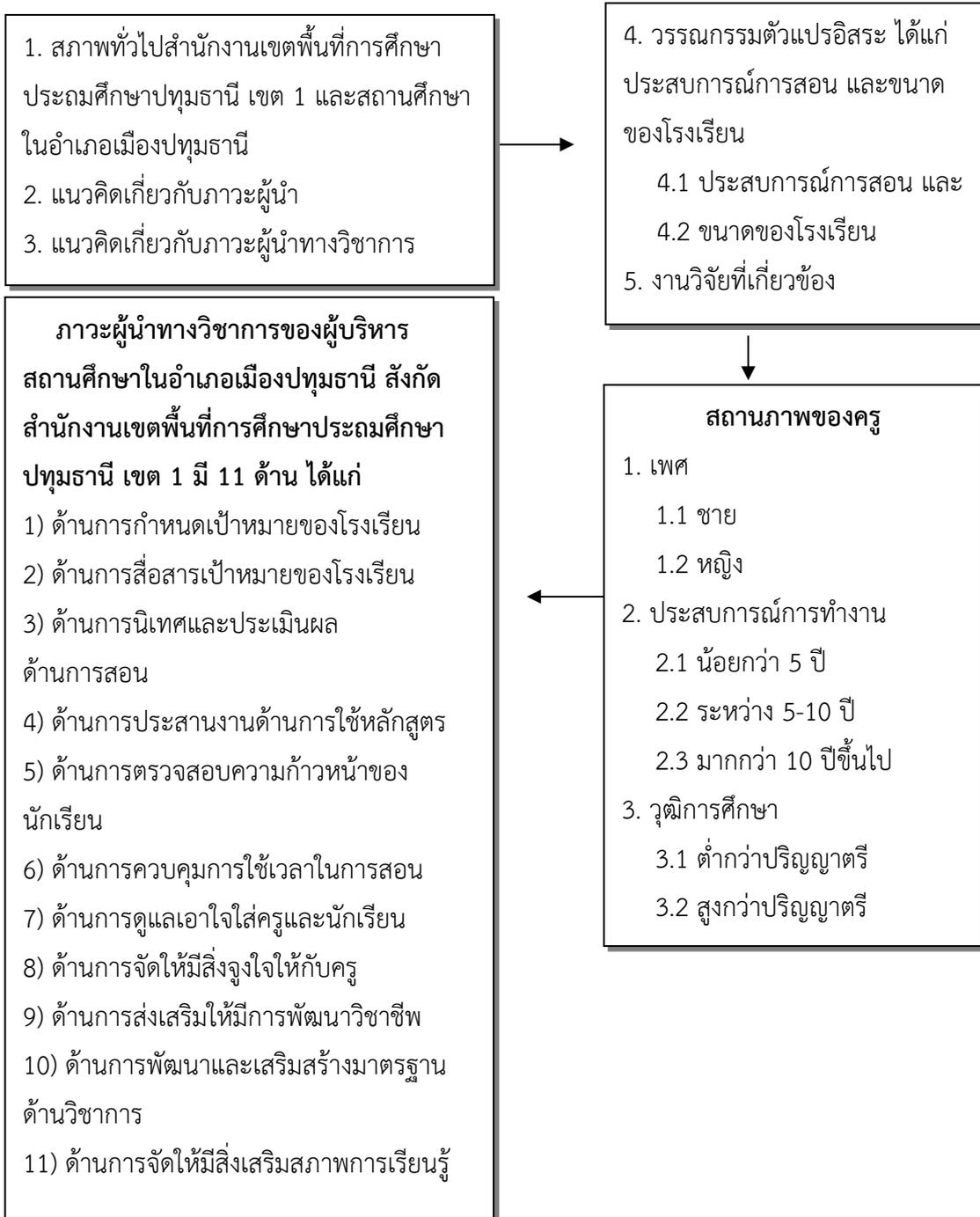
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสิทธิภาพการทำงาน และวุฒิการศึกษา โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย 3) วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for independent samples) และจำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance : ANOVA) และทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation)

6.2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ F-test (One-Way Analysis of Variance: ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษาของครูในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 234 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 55.98 มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 47.44 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 60.26

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.35	0.76	มาก	1
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.20	0.75	มาก	6
3. ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน	4.24	0.72	มาก	2
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	4.12	0.75	มาก	9
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.17	0.73	มาก	8
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	4.10	0.65	มาก	10
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	4.21	0.70	มาก	4
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.23	0.75	มาก	3
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.19	0.73	มาก	7
10. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	4.21	0.72	มาก	5
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.10	0.67	มาก	11
รวม	4.19	0.72	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานีสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				t	p
	ชาย (n=131)		หญิง (n=103)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.37	0.56	4.32	0.58	0.26	0.61
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.28	0.65	4.10	0.63	0.31	0.58
3. ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน	4.32	0.58	4.12	0.58	0.01	0.93
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	4.22	0.59	4.00	0.64	0.71	0.40
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.26	0.58	4.05	0.60	0.70	0.99
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	4.18	0.51	4.00	0.50	0.20	0.66
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	4.26	0.48	4.15	0.48	0.01	0.99
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.28	0.63	4.15	0.63	0.39	0.77
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.28	0.59	4.09	0.59	0.06	0.80
10. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	4.29	0.65	4.11	0.65	0.03	0.96
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.16	0.50	4.03	0.55	0.40	0.53
รวม	4.26	0.57	4.10	0.58	0.28	0.75

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงผลผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี
 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	5.26	2	2.63	8.55*	0.00
	ภายในกลุ่ม	71.06	231	0.31		
	รวม	76.32	233			
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3.08	2	1.54	3.78*	0.02
	ภายในกลุ่ม	94.20	231	0.41		
	รวม	97.28	233			
3. ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3.95	2	1.97	6.05*	0.00
	ภายในกลุ่ม	75.34	231	0.33		
	รวม	79.29	233			
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3.51	2	1.76	4.71*	0.01
	ภายในกลุ่ม	86.16	231	0.37		
	รวม	89.67	233			
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	6.15	2	3.08	9.16*	0.00
	ภายในกลุ่ม	77.60	231	0.34		
	รวม	83.75	233			
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	ระหว่างกลุ่ม	6.64	2	3.32	14.11*	0.00
	ภายในกลุ่ม	54.37	231	0.24		
	รวม	61.02	233			
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.72	2	0.36	1.57	0.21
	ภายในกลุ่ม	53.24	231	0.23		
	รวม	53.97	233			
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	ระหว่างกลุ่ม	1.69	2	0.85	2.15	0.12
	ภายในกลุ่ม	90.93	231	0.39		
	รวม	92.62	233			

9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3.85	2	1.93	5.68*	0.00
	ภายในกลุ่ม	78.38	231	0.34		
	รวม	82.23	233			
10. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3.30	2	1.65	3.98*	0.02
	ภายในกลุ่ม	95.94	231	0.42		
	รวม	99.24	233			
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.87	2	0.94	3.41*	0.04
	ภายในกลุ่ม	63.40	231	0.27		
	รวม	65.27	233			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.81	2	1.41	6.73*	0.00
	ภายในกลุ่ม	48.27	231	0.21		
	รวม	51.08	233			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนและด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ในการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใน 11 ด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐม ปรีพูนณังกูร (2554 : 110) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประณมศึกษานราธิวาส เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ใน ระดับมาก โดยด้านบริหารจัดการหลักสูตรสูงกว่าด้านอื่นๆ และด้านการวัดประเมินผลและวิจัยต่ำกว่าด้าน อื่นๆ 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประณมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน งานวิจัยของปริฉัตร เล็กดวง (2554 : 103) ศึกษาภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า 1) ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยรวมและราย ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้แก่ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การตรวจสอบความก้าวหน้า ของนักเรียน การนิเทศและการประเมินผลการสอน การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนและกำหนดเป้าหมาย ของโรงเรียน 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของบาลกีส กาษา (2560 : 76) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรง ปิ๊งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณมศึกษายะลา เขต 1 ผลการค้นคว้าอิสระ พบว่า ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปิ๊ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์การ ทำงาน และวุฒิการศึกษา พบว่า 1) ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน 2) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองปทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดูแล เอาใจใส่ครูและนักเรียนและด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัด ดารวรรณ นัตตาเทพ (2557 : 103-106) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 3) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษาและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการควบคุม การใช้เวลาในการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนา วิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของยามาดา (Yamada, 2000 : 94) ได้วิจัยความรับผิดชอบ และสมรรถภาพในการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เมืองเพลโน รัฐ แคลิฟอร์เนีย พบว่า ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนขึ้นอยู่กับ 1) เตรียมการในด้านการศึกษา 2) ประสบการณ์ในการบริหาร 3) เพศ 4) จำนวน 52 ครั้ง ในการนิเทศผู้ร่วมงาน และ 5) ขนาดของโรงเรียน ส่วน สมรรถภาพของผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางวิชาการนั้นขึ้นอยู่กับ 1) เพศ 2) การเตรียมการในด้านการศึกษา 3) ประสบการณ์ในการบริหาร 4) จำนวนครั้งในการนิเทศผู้ร่วมงาน และ 5) ขนาดของโรงเรียนในการศึกษา ยัง พบว่ามหาวิทยาลัยและโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ควรจะได้มีโปรแกรมการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ในขอบข่ายของภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ ครูผู้สอนได้รวมทั้งสามารถประเมินผลเพื่อช่วยเหลือคณะครูในฐานะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ งานวิจัย ของบาลกีส กาศา (2560 : 76) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินังสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการค้นคว้าอิสระ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารใช้ข้อมูล ด้านผลการเรียนของปีที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมาย มีการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของ โรงเรียน มีการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และที่สำคัญคือควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม ในการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการ

1.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารประชุม ชี้แจงให้บุคลากรทุกคนทราบเป้าหมายด้านวิชาการ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจอันดี ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนางานวิชาการ บุคลากร

ทุกคนนำเป้าหมายของโรงเรียนไปกำหนดเป้าหมายของห้องเรียน ที่สำคัญควรมีการจัดทำเป้าหมายด้านวิชาการอย่างชัดเจน

1.3 ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารกระตุ้นให้กำลังใจครูและนักเรียนในการเรียนการสอน จัดให้มีการประชุมทางวิชาการ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะครูด้วยกันเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ให้มีโครงการนิเทศภายใน มีการเยี่ยมชั้นเรียน ที่สำคัญให้มีการประเมินการสอนของครูว่าเป็นไปตามนโยบายเป้าหมายของโรงเรียนหรือไม่

1.4 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารกำหนดตัวบุคคลในการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรไว้อย่างชัดเจน มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรเมื่อสิ้นปีการศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา ที่สำคัญคือจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารมีการรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ มีการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นระยะๆ นำผลการวัดและประเมินผลไปเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการแจ้งให้ผู้ปกครองช่วยตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริม และมีการวินิจฉัยปัญหาการเรียนรู้อของนักเรียน

1.6 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารกำหนดเวลาในการสอนหรือทำกิจกรรมในแต่ละวันที่ชัดเจน กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียน จัดให้มีการเข้าเรียนในวิชาแรกตรงเวลา มีการให้การบ้านนักเรียนไปทำที่บ้าน จัดให้มีการสอนแทนในวิชาที่ครูไม่ได้มาสอน และสอนเนื้อหาวิชาตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร

1.7 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารสอบถามทุกข์สุขดิบกับนักเรียนและครู มีเวลาและเปิดโอกาสในการติดต่อทำความเข้าใจกัน ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความเห็นอกเห็นใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และรู้จักการชมเชยและให้รางวัลแก่ผู้ทำความดี

1.8 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้ครู ส่งเสริมครูที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ได้รับความก้าวหน้า มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารกับครู และยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้วยวิธีการต่างๆ

1.9 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่างๆ ที่อบรมมาใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูได้เข้าเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ จัดให้มีการฝึกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อช่วยให้นักเรียน

บรรลุดัตถุประสงค์ในการเรียน สนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน และแจ้งข่าวสารหรือเผยแพร่บทความที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพแก่ครู

1.10 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารผู้บริหารประกาศเกณฑ์ต่างๆ ทางด้านวิชาการให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละระดับหรือช่วงชั้น และจัดตั้งคณะทำงานด้านวิชาการเพื่อจัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียน

1.11 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารยกย่องชมเชยนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการ มีการให้รางวัลแก่นักเรียนที่ทำความดีและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครู ผู้ปกครอง หรือนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กัญญ์วรา เครื่องพาที. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บาลกีส กษา. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ปฐม ปรีปนง์กูร. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ปรีฉัตร เล็กตวง. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- นริศ สวัสดิ์. (2550). *การวิเคราะห์หัตถระดับของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา*.
ดัชนีนิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- ลัดดาวรรณ นัตตาเทพ. (2557). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา
จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. *ข่าวสารการวิจัย
การศึกษา*. 1 (4), 13.
- สุภัทรา วีระวุฒิ. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์คุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลา
รู้” ปีการศึกษา 2559*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อดิสร เนาวนนท์. (2550). *ผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร*. โครงการตำราเฉลิมพระเกียรติเนื่องใน
วโรกาสเฉลิมพระชนมายุ 80 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช.
นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- Hallinger, Phillip and Joseph Murphy. (2020). “Assessing the Instructional Management Behavior of Principals,” *The Elementary School Journal*. *Online*. from: <http://wwwlip.umi.com/dissertations/fullcit/8619109>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.
- Yamada, A. T. (2000). *Elementary School Principals' Perceptions of Responsibilities and Competencies for Instructional Leadership*. Doctoral Dissertation, Faculty of the Graduate school, University of the Pacific Stockton: California, U.S.A.